

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI W SPRAWIE ŚRODKÓW ZWALCZANIA CHOROÓB U DROBIU

1)

z dnia 11 marca 2026 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 335)

Na podstawie art. 29 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2025 r. o zdrowiu zwierząt (Dz.U. poz. 1795) zarządza się, co następuje:

§ 1 W celu zapobiegania wystąpieniu lub rozprzestrzenianiu się chorób u drobiu wprowadza się w zakładach, w których jest utrzymywany drób, oraz w wylęgarniach drobiu środki zwalczania chorób określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającym i uchylającym niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz.Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.²⁾), zwanym dalej „rozporządzeniem 2016/429”, oraz w przepisach Unii Europejskiej wydanych na jego podstawie.

§ 2 Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) jaja wylęgowe – jaja wylęgowe w rozumieniu art. 4 pkt 44 rozporządzenia 2016/429;
- 2) ptaki żyjące w niewoli – ptaki żyjące w niewoli w rozumieniu art. 4 pkt 10 rozporządzenia 2016/429;
- 3) wylęgarnia drobiu – wylęgarnię w rozumieniu art. 4 pkt 47 rozporządzenia 2016/429, w której jest prowadzona działalność w zakresie dostarczania jaj wylęgowych zniesionych przez drób lub piskląt jednodniowych należących do drobiu.

§ 3

1. W zakładach, w których jest utrzymywany drób:

1) zakazuje się:

- a) pojenia drobiu i ptaków żyjących w niewoli wodą ze zbiorników, w tym z wód powierzchniowych, do których mają dostęp dzikie ptaki,
- b) wnoszenia i wwożenia na teren takiego zakładu zwłok dzikich ptaków lub tusz ptaków łownych,
- c) wprowadzania do takiego zakładu i wyprowadzania z niego kur lub indyków niezaszczepionych przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu;

2) nakazuje się:

- a) utrzymywanie drobiu w sposób wykluczający jego dostęp do zbiorników wodnych, do których mają dostęp dzikie ptaki,
- b) zgłaszanie powiatowemu lekarzowi weterynarii miejsc, w których są utrzymywane drób lub inne ptaki, z wyłączeniem ptaków utrzymywanych stale w pomieszczeniach mieszkalnych,
- c) utrzymywanie drobiu, z wyłączeniem kaczek, gęsi, ptaków bezgrzebieniowych, kurcząt ras wolnorosnących i kur utrzymywanych w systemie wolnowybiegowym, w izolacji od dzikich ptaków,
- d) dla drobiu i ptaków żyjących w niewoli przechowywanie paszy i ściółki w sposób, który zabezpiecza je przed kontaktem z gryzoniami, zwierzętami domowymi i zwierzętami dzikimi, w szczególności dzikimi ptakami, oraz z ich odchodami,
- e) karmienie i pojenie drobiu i ptaków żyjących w niewoli, z wyłączeniem gęsi, w zamkniętym pomieszczeniu lub w osłoniętym miejscu w sposób, który zabezpiecza paszę i wodę przed dostępem gryzoni, zwierząt domowych i zwierząt dzikich, w szczególności dzikich ptaków, oraz przed ich odchodami,
- f) umieszczanie gniazd dla drobiu wewnątrz budynków,

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz.U. poz. 1000).

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz.Urz. UE L 57 z 03.03.2017, str. 65, Dz.Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, Dz.Urz. UE L 137 z 24.05.2017, str. 40, Dz.Urz. UE L 272 z 31.10.2018, str. 11 oraz Dz.Urz. UE L 48 z 11.02.2021, str. 3.

- g) powstrzymanie się przez osoby, które w okresie ostatnich 48 godzin uczestniczyły w polowaniu na ptaki łowne, od wykonywania czynności związanych z utrzymywaniem drobiu,
- h) dokonywanie codziennego przeglądu drobiu oraz prowadzenie dokumentacji zawierającej informacje o wystąpieniu u drobiu objawów klinicznych, o których mowa w ust. 6.

2. Zakazuje się wprowadzania do wylęgarni drobiu jaj wylęgowych zniesionych przez kury lub indyki niezaszczone przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu.

3. W zakładach, w których jest utrzymywany drób i które przemieszczają drób lub jaja zniesione przez drób do innych zakładów lub oferują je bezpośrednio do sprzedaży, oprócz nakazów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz w wylęgarniach drobiu nakazuje się:

- 1) wyposażenie takiego zakładu lub wylęgarni drobiu:
 - a) w maty dezynfekcyjne lub zastosowanie w takim zakładzie lub w wylęgarni drobiu innych rozwiązań technicznych pozwalających na oczyszczenie i odkażenie obuwia przed wejściami do budynków, w których jest utrzymywany drób, i wyjściami z tych budynków,
 - b) w niecki dezynfekcyjne lub maty dezynfekcyjne lub zastosowanie w takim zakładzie lub w wylęgarni drobiu innych rozwiązań technicznych pozwalających na oczyszczenie i odkażenie środków transportu wjeżdżających do takiego zakładu lub wylęgarni drobiu lub z nich wyjeżdżających, przy czym szerokość tych niecek lub tych mat nie powinna być mniejsza niż szerokość wjazdów do takiego zakładu lub wylęgarni drobiu i wyjazdów z nich, a ich długość – nie mniejsza niż obwód największego koła lub długość najdłuższej gąsienicy środka transportu wjeżdżającego do takiego zakładu lub wylęgarni drobiu lub z nich wyjeżdżającego;
- 2) osobom wchodzącym do budynków, w których jest utrzymywany drób:
 - a) stosowanie środków bezpieczeństwa biologicznego i ochrony osobistej, w tym odzieży ochronnej i obuwia ochronnego przeznaczonych do użytku wyłącznie w danym budynku,
 - b) oczyszczanie i odkażanie obuwia,
 - c) mycie i odkażanie rąk;
- 3) oczyszczanie i odkażanie sprzętu i narzędzi używanych do utrzymywania drobiu przed każdym ich użyciem, a jeżeli są używane wyłącznie w danym budynku – co najmniej raz dziennie;
- 4) prowadzenie dokumentacji dotyczącej zakupu, przyjęcia i zużycia środków odkażających oraz wskazującej termin przeprowadzenia mycia, dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji, datę padnięcia drobiu oraz liczbę zwłok padłego drobiu przekazanych do unieszkodliwienia, a także przechowywanie w takim zakładzie lub w wylęgarni drobiu tej dokumentacji przez minimalny okres wskazany w art. 102 ust. 3 lit. b rozporządzenia 2016/429;
- 5) wdrożenie procedur w zakresie zapobiegania przedostawaniu się gryzoni, zwierząt domowych i zwierząt dzikich do budynków, w których jest utrzymywany drób, i do miejsc przechowywania paszy i ściółki oraz w zakresie przeprowadzania mycia, dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji;
- 6) prowadzenie rejestru środków transportu do przewozu drobiu, jaj, paszy lub produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego wjeżdżających na teren takiego zakładu lub wylęgarni drobiu oraz rejestru wejść osób do pomieszczeń, w których jest utrzymywany drób;
- 7) wyposażenie takiego zakładu lub wylęgarni drobiu w przeznaczony wyłącznie do ich użytku kontener do przetrzymywania zwłok padłego drobiu lub wydzielenie w takim zakładzie lub w wylęgarni drobiu pomieszczenia przeznaczonego wyłącznie do przetrzymywania takich zwłok; ten kontener i to pomieszczenie zabezpiecza się przed dostępem gryzoni, zwierząt domowych i zwierząt dzikich, w szczególności dzikich ptaków;
- 8) usuwanie padłego drobiu do kontenera lub pomieszczenia przeznaczonych do przetrzymywania zwłok padłego drobiu – nie rzadziej niż raz dziennie;
- 9) wyposażenie takiego zakładu lub wylęgarni drobiu w środki odkażające w ilości umożliwiającej przeprowadzanie bieżącej dezynfekcji co najmniej przez 7 dni oraz utrzymywanie niecek dezynfekcyjnych, mat dezynfekcyjnych lub innych urządzeń zapewniających dezynfekcję w stanie zapewniającym skuteczność użytego środka odkażającego;
- 10) zabezpieczenie zbiorników wodnych znajdujących się na terenie takiego zakładu lub wylęgarni drobiu przed dostępem dzikich ptaków;
- 11) utrzymywanie czystości i porządku wokół budynków, w których jest utrzymywany drób, oraz miejsc, w których są przechowywane pasza i ściółka, w tym regularne wykaszanie roślinności i uprzątnięcie pozostałości pasz i ściółki;
- 12) wyposażenie takiego zakładu lub wylęgarni drobiu w wydzielone miejsca do:
 - a) składowania środków odkażających, a także zabezpieczenie tych miejsc przed dostępem osób nieupoważnionych,
 - b) składowania obornika, paszy i ściółki,

c) przetrzymywania weterynaryjnych produktów leczniczych, a w tych miejscach zapewnia się warunki gwarantujące niezmienny stan tych produktów i zabezpiecza się te miejsca przed dostępem osób nieupoważnionych.

4. W przypadku gdy w zakładzie, o którym mowa w ust. 3, utrzymuje się więcej niż 350 sztuk drobiu średniorocznie, nakazuje się opracowanie i wdrożenie planu bioasekuracji uwzględniającego profil produkcji tego zakładu i obejmującego co najmniej:

- 1) ustanowienie „czystych” i „brudnych” stref dla osób wykonujących czynności związane z utrzymywaniem drobiu;
- 2) rozwiązania dotyczące sposobu wprowadzania do tego zakładu drobiu, pasz, ściółki, materiałów pomocniczych oraz sprzętu i urządzeń wykorzystywanych w chowie i hodowli drobiu;
- 3) procedury w zakresie czyszczenia i odkażania pomieszczeń, środków transportu i wyposażenia oraz dotyczące higieny osób wykonujących czynności związane z utrzymywaniem drobiu;
- 4) procedury w zakresie zwalczania szkodników;
- 5) rozwiązania mające na celu rozdzielanie poszczególnych stad drobiu utrzymywanych w tym zakładzie oraz uniknięcie bezpośredniego lub pośredniego kontaktu utrzymywanego drobiu z produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego;
- 6) opis programu szczepień kur lub indyków przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu opracowanego przez zakład leczniczy dla zwierząt świadczący usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej w tym zakładzie, który uwzględnia:
 - a) wiek kur lub indyków,
 - b) kategorie produkcyjne kur lub indyków,
 - c) nazwę i rodzaj szczepionki oraz sposób jej podania,
 - d) schemat przeprowadzania tych szczepień,
 - e) sposób monitorowania skuteczności tego programu.

5. W zakładach, o których mowa w ust. 3, z wyłączeniem zakładów, w których są utrzymywane indyki, kaczki lub gęsi, położonych na obszarze objętym ograniczeniami ustanowionym w związku ze zwalczaniem choroby u drobiu, oprócz zakazów i nakazów, o których mowa w ust. 1, i nakazów, o których mowa w ust. 3 i 4, nakazuje się stosowanie zasady „cały kurnik pełny albo cały kurnik pusty”.

6. Posiadacz drobiu niezwłocznie zawiadamia organ Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższy zakład leczniczy dla zwierząt o wystąpieniu u drobiu następujących objawów klinicznych:

- 1) zwiększonej śmiertelności;
- 2) spadku pobierania paszy i wody;
- 3) objawów nerwowych, takich jak: drgawki, skręty szyi, paraliż nóg i skrzydeł lub niezdolność ruchów;
- 4) duszności;
- 5) sinicy i wybroczyn;
- 6) biegunki;
- 7) nagłego spadku nieśności;
- 8) zwiększonego występowania jaj o nieprawidłowej budowie, w tym o deformacji skorup lub o składaniu jaj bez skorup, a przypadku gęsi i kaczek reprodukcyjnych – o wystąpieniu wszelkich nieprawidłowości w znoszeniu jaj.

§ 4

1. Nakazuje się szczepienie przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu kur i indyków, które są utrzymywane w:

- 1) zakładach, o których mowa w § 3 ust. 3;
- 2) wylęgarniach drobiu – przed opuszczeniem przez te ptaki takiej wylęgarni.

2. W przypadku gdy w zakładzie, o którym mowa w § 3 ust. 3, utrzymuje się do 350 sztuk drobiu średniorocznie, szczepienie przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu kur i indyków przeprowadza się zgodnie z:

- 1) charakterystyką weterynaryjnego produktu leczniczego stosowanego do tego szczepienia lub
- 2) opisem programu szczepień, o którym mowa w § 3 ust. 4 pkt 6, jeżeli został on dobrowolnie opracowany i wdrożony, za zgodą powiatowego lekarza weterynarii, w tym zakładzie.

3. Zakazuje się sprzedaży w handlu detalicznym kur niosek niezaszczepionych przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu przed ukończeniem 16. tygodnia życia.

§ 5

1. W zakładach, o których mowa w § 3 ust. 3, nakazuje się przeprowadzenie u kur i indyków zaszczepionych przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu badania laboratoryjnego poziomu przeciwciał zabezpieczających te ptaki przed rzekomym pomorem drobiu w celu oceny skuteczności programu szczepień, o którym mowa w § 3 ust. 4 pkt 6.

2. Badanie, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza się w laboratoriach urzędowych, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 12 oraz z 2025 r. poz. 1795).

3. Wynik badania, o którym mowa w ust. 1, posiadacz kur lub indyków przechowuje przez minimalny okres wskazany w art. 102 ust. 3 lit. b rozporządzenia 2016/429.

§ 6 Jeżeli wyniki badań laboratoryjnych próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii od kur lub indyków, które są utrzymywane w zakładach, o których mowa w § 3 ust. 3, wskazują, że poziom przeciwciał u tych ptaków jest niewystarczający do zapewnienia im odporności, nakazuje się dokonanie modyfikacji planu bioasekuracji w zakresie programu szczepień, o którym mowa w § 3 ust. 4 pkt 6, zgodnie z zaleceniami powiatowego lekarza weterynarii.

§ 7 Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 18 marca 2026 r.³⁾

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (Dz.U. poz. 768 oraz z 2023 r. poz. 2225) oraz rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 kwietnia 2025 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem rzekomego pomoru drobiu (Dz.U. poz. 564 i 1258), które tracą moc z dniem 18 marca 2026 r. w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 21 listopada 2025 r. o zdrowiu zwierząt (Dz.U. poz. 1795).